

BU AY
192

Türk sanatı YÜKSELİSTE

İSTANBUL TASARIM BİENALİ devam ediyor, çağdaş Türk sanatçıların eserleri Paris'teki **ESPACE CULTUREL**'de sergileniyor. Sırada **CONTEMPORARY İSTANBUL** var. Yurtdışında da, Türkiye'de de, Türk tasarımcılar ve sanatçılar artık daha önce hiç olmadığı kadar çok konuşuluyor.

YAZI Çağdaş ERTUNA

İstanbul, şimdi herkesin gitmek istediği yer. Kasım'da İstanbul'dayım, çağdaş sanat fuarına geleceğim..." Deuville'de bir öğle yemeğindeyim, bunları söyleyen de karşımda oturan Cartier International CEO'su Bernard Fornas. 22-25 Kasım'da gerçekleşecek olan Contemporary İstanbul'la ilgilendiğini duyunca, ben de başlıyorum anlatmaya; önce İstanbul Tasarım Bienali'ni, sonra Paris'teki Louis Vuitton Espace Culturel'de düzenlenen çağdaş Türk sanatı sergisini...

TÜRKİYE'DE BU KADAR TASARIMCI VAR MI?

İstanbul Tasarım Bienali bu yıl ilk kez gerçekleşiyor. İKSV, İstanbul Tasarım Bienali'ni

tanıtırken herkes; "Türkiye'de bu kadar tasarımcı var mı?" diye konuşuyordu. Cevaplar nedense hep olumsuzdu. Türk tasarımcılar hem Türkiye'de, hem yurtdışında çok önemli projelere imza atarken, biz onları yeterince tanımıyoruz.

Bunun iki nedeni var aslında. Birincisi, bizde tasarımın değeri daha yeni yeni anlaşılıyor. Ne yazık ki birçok firma, Türk tasarımcılar işlerini başarıyla yapsalar bile, projeye bir İtalyan ya da Fransız tasarımcı ismi eklediğinde, daha cazip bir imaj oluşturduğunu düşünüyor. Bir de Türk tasarımcıların işlerini almak yerine, yabancıların işlerini tercih eden müşteriler var. "Yabancı olsun da ne olursa olsun" diye düşünüyorlar. Yurtdışında esamesi okunmayan biri

Türkiye'de star ilan edilebiliyor. Bu durum, her sektörde olduğu gibi tasarımda da geçerli. Diğer önemli nedeni ise hepimiz biliyoruz aslında. Tasarımcı diye ortaya çıkan, kendilerini her yerde göstermeye çalışan, ama tasarımla uzaktan yakından ilgisi olmayan bir grup insan var. Nasıl şimdi herkes blogger olduysa, yakın zamana kadar da herkes takı tasarımcısı olarak kendini tanıttıyordu. Bir takı kursuna giden, hatta gitmeyen bile kendini tasarımcı ilan ediyordu. İşte böyle isimleri göre göre hepimiz, "Türk tasarımı bunlara mı kaldı?" diye düşünür olduk. Oysa Türk tasarımcılar hem Türkiye'de hem de yurtdışında büyük işlere imza atıyorlar, ama ne yazık ki biz çoğunun ismini bile bilmiyoruz.

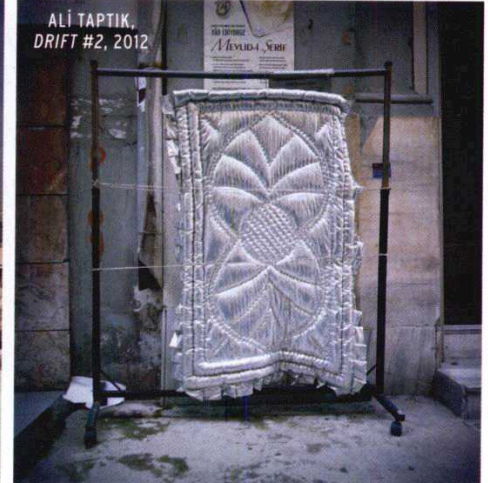
MURAT MOROVA,
UNTITLED, 2011**TEMA: KUSURLULUK**

İşte bu yüzden, İstanbul'da ilk kez uluslararası bir tasarım bienali yapılması son derece önemli. İKSV, her zamanki gibi yine çok değerli bir görev üstleniyor. Bienalin küratörleri Emre Arolat ve Joseph Grima. Mekanlar ise İstanbul Modern ve Kemeraltı Caddesi'ndeki, 2007'den beri kapalı olan Galata Özel Rum İlköğretim Okulu.

Bienalin teması Deyan Sudjic'in önerisiyle *Kusurluluk/Imperfection* olarak belirlendi. Sudjic, "Böyle bir temanın içeriğini incelemek için İstanbul'dan daha iyi bir şehir olamaz. İstanbul kusursuzluktan çok uzak. Buna karşın, dünyadaki en enerji verici, en hareketli şehirlerden biri. Bu şehrin kendine has özelliği, kusurluluğunun doğurduğu belirsizlik ve geçicilik durumu," diyor.

Bienal 13 Ekim'de başlar başlamaz, Financial Times'da haberi çıktı. Seyhan Özdemir, Can Yalman ve Zeynep Fadilloğlu'nun görüşlerine uzun uzun yer verildi. İstanbul Modern'de beni en çok etkileyen projelerden biri, *Musibet* bölümünde yer alan Can Yalman imzalı sosyal tasarım deneyiydi. Farklı semtlerden insan manzaralarına yer verilen proje, insanların tasarım bir objeye nasıl baktıklarını, nasıl yaklaştıklarını anlatıyor.

İstanbul Tasarım Bienali 12 Aralık'a kadar devam edecek. Mutlaka gezmeye zaman ayırın.

TÜRK SANATÇI PARİS'TE VİTRİNDE

Louis Vuitton Champs Elysées mağazasında yer alan sanat merkezi Espace Culturel'de, 11 çağdaş Türk sanatçının eserlerinden oluşan *Yolculuklar: Günümüzün Türkiye'sinde Gezintiye Çıkmak* sergisi açıldı. LVMH Grubu'nun küratörü ve sanat danışmanı Herve Mikaeloff, iki yıldır bu sergi üzerinde çalışıyor. Grubun sahibi Bernard Arnault'nun sanat koleksiyonuna eklenecek eserleri de seçen Mikaeloff, İstanbul seyahatlerinde sanatçıların atölyelerini ziyaret etmiş, bütün sergileri takip etmiş, sonunda tam 11 sanatçı ve beğendiği eserlerini seçmiş. Geleneksel öğeleri kullanan eserlerden etkilenen Mikaeloff, Türkiye'nin çok kültürlülüğünü vurgulamak istemiş.

Sergi, Champs Elysées Louis Vuitton mağazasının vitrininde, Ali Taptık'ın Türkiye'den manzaraları anlatan fotoğraflarıyla başlıyor. Bu doğal karelerden sonra karanlık bir asansöre binip, nefis Paris manzaralı Espace Culturel'e çıkıyorsunuz.

Önce bu serginin gerçekleşmesini sağlayan çalışmayla başlayalım; Murat Morova'nın reçineyle yaptığı resmi görür görmez Mikaeloff, "Çağdaş Türk sanatı sergisi yapmalıyız" demiş. Türkiye'nin simgelerinin anlatıldığı resim hem oryantal, hem modern izler taşıyor.

Murat Akagündüz'ün Anadolu gezilerini anlatan video çalışması ve reçine kullanarak, ışık oyunlarından faydalandığı resimleri de etkileyici.

BUAY
194TAYFUN SERTTAŞ
BUTTERFLY
COLLECTION, 2011

Silva Bingaz'ın gerçekçi fotoğraflarından oluşan *Insider* adlı çalışmasının karşısından kalkmak istemiyorsunuz. Halil Altındere'nin Doğu-Batı ironisini anlatan absürt fotoğrafı gören herkesi güldürüyor. Tayfun Serttaş'ın Salt'ın açılışında sergilediği dijital *Kelebek* koleksiyonunun basılı halini görmek ise herkesi duygulandırıyor. Beyoğlu'nda 1935-1985 yılları arasında fotoğrafçılık yapan Maryam Şahinyan'ın 50 yıllık arşivinden 200 kare seçilmiş. Sergilenen fotoğraflarda, kız çocukları süslü elbiseleri ve başlarında kurdeleleriyle neredeyse hep aynı poz veriyor. Fotoğraflardaki detayları incelemekten kendinizi alamıyorsunuz.

Bir başka köşede ise Mikaeloff'un Rotary yarışmasında keşfettiği 25 yaşındaki İhsan Oturmak'ın resimleri var. Oturmak, önlüklü ilkokul çocuklarını ve sınıflarda konuşanların adının kara tahtaya yazılması gibi farklı cezaları anlatan resimler yapıyor. Daha önce ismini kimsenin duymadığı bir sanatçının işlerinin şimdi Paris'te, Espace Culturel'de sergilenmesi büyük başarı. Gözde İlkin ise yedi arkadaşıyla çıktığı bir yolculuktan geride kalanları, kendinde iz bırakanları bir duvarda sergiliyor; özellikle nakışlar dikkat çekici. Ceren Oykut'un

LVMH Grubu'nun küratörü ve sanat danışmanı Herve Mikaeloff, iki yıldır bu sergi üzerinde çalışıyor

da naif görünlü ama anlamlı mesajlar veren modern minyatürleri sergileniyor. Hale Tenger ise yıldızlı kubbeden sallandığı yerküreler ile dünyayı tersine döndürmüş. Canan'ın 27 dakikalık filmi *İbretnüma*'yı tüyleriniz diken diken olarak izliyorsunuz. Klasik Osmanlı minyatürlerini ve kaligrafi öğelerini kullanarak, kolaj tekniğiyle oluşturduğu animasyon filminde anlamlı göndermeler var. Paris'e giderseniz, bu sergiyi görmeden dönmeyin. Sergi 6 Ocak'a kadar devam edecek.

L'OFFICIEL | KASIM 2012

MARIA NEPOMUCENO

BİR FRIEZE DAHA GEÇTİ

Paris'te çağdaş Türk sanatı sergisi açılırken, Londra Regent's Park'ta en önemli sanat fuarlarından Frieze başladı. Frieze'de herkes moda haftasından fırlamış gibi. Etrafta genç ve güzel kadınlar geziyor; Alaia elbiseleri, stiletto'ları, yanlarında danışmanları ve krokodil Birkin çantalarını taşıyan korumalarıyla...

Malum, son zamanlarda sanat çok moda. Üstelik modada olduğu gibi sanatta da herkes aynı şeyin, 'kişiyeye özel' olanın cazibesine kapılıyor. İşte bu yüzden, Frieze gibi sanat fuarları da halka açılmadan bir gün önce VIP açılış yapıyorlar. Sabah yapılan VIP açılışına büyük koleksiyonerler geliyor. Zaten satışın önemli bir bölümü ilk iki saatte yapılıyor. Öğleden sonra daha çok ünlüler akın ediyor. Koleksiyoner olsalar da, olmasalar da fark etmiyor; fuarın daha çok konuşulması için üzerlerine düşen görevi yerine getiriyorlar. Ertesi gün fuar halka açılıyor.

Frieze Fuarı'nın amacı satış yapmak. Buna rağmen, aslında hiç satış yapıldığına şahit olmuyorsunuz. Çünkü büyük satışlar kapalı kapılar arkasında yapılıyor, kimse hangi eseri ne kadara aldığı bilinsin istemiyor; hem kendini özel hissetmek, hem de daha sonra eserin fiyatının yükselmesi için. Büyük satışlar fuar alanında da değil, galerilerin özel olarak tuttuğu VIP salonlarında gerçekleşiyor. VIP'ler ile halk arasında keskin bir ayrım var. Fuarla gerçekten sanat için gelenler bu manzaradan hoşlanmıyor. Ama yapacak bir şey yok; burada sanattan anlamak da gerekmiyor, sonuçta parayı veren düdüğü çalıyor!

Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da fuarda esas alıcılar Ruslar, Ortadoğulular ve Uzakdoğulular. Avrupadaki kriz, Avrupalı koleksiyonerleri çok etkilemiş. Türk koleksiyonerler ise fuardan eserler topluyor. Türk galerilerinden Rampa dikkat çekiyor. Geçen yıl yeni galeriler bölümü Framede yer alan Rampa, bu yıl ana bölüme geçmiş. Gelecek yıl Frieze'de daha çok Türk galerisi ve sanatçısı görmeyi umuyoruz.

PAUL MCCARTHY